

Vad är ett hatbrott?

**Information om hatbrott mot sexuella minoriteter
och könsminoriteter**

I denna broschyr får du veta

- vad är ett hatbrott?
- vad är hatretorik
- vad är diskriminering?
- till vem kan du anmäla ett hatbrott
- till vem kan du anmäla diskriminering
- var du kan få stöd

Illustrationer och grafisk design: Pirita Tolvanen

FACTS TIEDOLLA FAKTA ČINJENICE
AGAINST VIHAA MOT PROTIV
HATE VASTAAN HAT MRZŃJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Projektet Fakta mot hat (Facts Against Hate) har fått finansiering från Europeiska unionens program för rättigheter, jämlikhet och medborgarskap (2014–2020). Författarna ansvarar helt och hållet för publikationens innehåll, och innehållet representerar nödvändigtvis inte synpunkterna hos Europeiska kommissionen.

Vad är ett hatbrott?

Hatbrott är ett brott som gärningspersonen utför mot en annan person på grund av att personen hör till en minoritet.

Grunden till ett hatbrott, alltså motivet, är gärningspersonens fientlighet eller fördomar mot en enskild person eller folkgrupp.

Vilket brott som helst kan vara ett hatbrott, om orsaken till brottet är någon egenskap hos en människa, till exempel sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.

Misshandel och hot är vanliga exempel på hatbrott

Enligt polisen är hatbrott som gäller sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck oftast misshandel eller kränkningar genom ord, såsom hot.

Hatbrott ger hårdare straff

Om motivet till ett brott är offrets sexuella läggning kan det enligt strafflagen leda till ett hårdare straff. Straffet kan också skärpas om motivet till gärningen är könsuttryck eller könsidentitet.

Andra straffskärpningsgrunder är:

- ras
- hudfärg
- härstamning
- nationellt eller etniskt ursprung
- religion eller övertygelse
- funktionsnedsättning.

FACTS TIEDOLLA FAKTA ČINJENICE
AGAINST VIHAA MOT PROTIV
HATE VASTAAN HAT MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Vad menas med hatretorik?

Alla har yttrandefrihet, rätt att uttrycka sina tankar och åsikter, men inom vissa gränser. Yttrandefrihet betyder inte att man kan kränka andra människors rättigheter.

Hatretorik är inte bara prat

Hatprat, eller hatretorik som det också kallas, är kommunikation som sprider eller hetsar till hat mot en människa eller en grupp. Det kan uttryckas i ord men också i gester, text, bilder, symboler, musik, teckningar och filmer.

Hatprat är förbjudet i lag

En del hatprat är straffbart. Det betyder att hatprat är förbjudet enligt Finlands strafflag.

Polisen, åklagaren och domaren bedömer i olika skeden av processen om det är fråga om ett brott.

Hatretorik kan också vara diskriminering som förbjuds i diskrimineringslagen eller jämställdhetslagen.

Till exempel följande kan vara tecken på hatprat:

- Någon använder uttryck för att hota, håna eller tala nedsättande om en viss grupp av människor.
- Någon godkänner våld mot eller diskriminering av en viss grupp av människor.
- Någon jämför människor med djur, parasiter eller snyltgäster.

FACTS TIEDOLLA FAKTA ČINJENICE
AGAINST VIHAA MOT PROTIV
HATE VASTAAN HAT MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Vad är diskriminering?

Diskriminering är förbjuden i lag, men ändå händer det att någon blir orättvist behandlad. Diskriminering är när en person behandlas sämre än andra på grund av någon egenskap hos honom eller henne. Diskriminering är förbjuden oberoende av om den grundar sig på en verklig eller antagen egenskap hos den som blir diskriminerad. En människa kan bli diskriminerad på grund av flera egenskaper. Då talar man om diskriminering på flera grunder.

Människor kan möta diskriminering på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Familjeförhållanden kan också utsätta både föräldrar och barn för diskriminering. Andra diskrimineringsgrunder är till exempel:

- ålder
- etniskt ursprung
- nationalitet
- språk
- religion.

Vad är trakasseri?

Trakasserier är en form av diskriminering. Trakasseri kan vara till exempel mobbning på arbetsplatsen, i skolan eller i kundsituationer. Trakasserier är situationer där någon betar sig på ett kränkande, nedsättande eller hotfullt sätt mot dig.

Sexuella trakasserier kan till exempel vara att någon talar elakt eller fult till dig (exempelvis att någon kallar dig bög eller hora) eller föreslår sex. Det kan också vara att någon rör dig eller smeker dig utan din tillåtelse.

Trakasserier på grund av kön har att göra med kön, könsidentitet eller könsuttryck. Då försöker gärningspersonen håna och förnedra en annan människas kön.

På diskrimineringsombudsmannens webbplats finns mer information om trakasserier www.syrjinta.fi

På jämställdhetsombudsmannens webbplats kan du läsa mer om sexuella trakasserier och trakasserier på grund av kön www.tasa-arvo.fi

FACTS AGAINST HATE TIEDOLLA VIHAA VASTAAN FAKTA MOT HATE ČINJENICE PROTIV MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Bara en del av hatbrotten anmäls till polisen

Enligt undersökningar är det många som blivit offer för hatbrott som inte gör brottsanmälan till polisen. Orsaker till detta är bland annat misstro mot myndigheterna, rädsla för osakligt bemötande och tron på att anmälan inte ändrar någonting.

Polisen får veta om bara en del av hatbrotten. Det är alltså många fler som har utsatts för hatbrott än vad polisen får kännedom om.

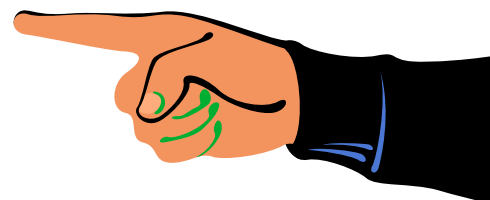

Hatbrott skapar rädsla och ensamhet hos offret

Att bli offer för ett hatbrott får allvarliga följder för offret, såsom rädsla och ensamhet. Den som blivit offer för hatbrott kan vara rädd för att på nytt blir utsatt för ett brott på grund av att han eller hon hör till en minoritet.

Hatbrott leder till rädsla hos offret och kan också medföra rädsla hos andra som hör till samma grupp. Följden kan vara att de som hör till samma grupp isoleras från andra och är rädda för att röra sig utanför hemmet.

Den som begår ett hatbrott kan vara okänd för offret eller en bekant, såsom en släkting eller en granne. Offret kan också ha ett kundförhållande till gärningspersonen.

FACTS AGAINST HATE TIEDOLLA VIHAA VASTAAN FAKTA MOT HAT ČINJENICE PROTIV MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Det är viktigt att anmäla hatbrott

Det lönar sig att anmäla hatbrott till myndigheterna. Det finns många orsaker varför.

När varje hatbrott anmäls till polisen får polisen en helhetsbild av alla hatbrott. Då kan polisen ingripa i dem och kanske också förhindra hatbrott i framtiden. Anmälan ökar också medvetenheten om hatbrott.

Anmälan kan leda till att

- gärningspersonen straffas
- gärningspersonen inte upprepar samma brott
- situationen inte blir allvarigare.

Exempel på ett misstänkt hatbrott:

En person talade nedsättande och knuffade till en annan kund i en bar för att personen trodde att denne hörde till en könsminoritet.

FACTS TIEDOLLA FAKTA ČINJENICE
AGAINST VIHAA MOT PROTIV
HATE VASTAAN HAT MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Till vem kan du anmäla ett hatbrott?

Anmäl brottet till polisen om du är ett brottsoffer eller ett vittne. Du är brottsoffer om du själv har blivit utsatt för ett brott och ett vittne om du har sett att någon annan har blivit utsatt för ett brott.

Offret eller ett vittne till brottet kan göra en brottsanmälan vid vilken polisinrättning som helst. Du kan göra det genom att själv besöka polisinrättningen.

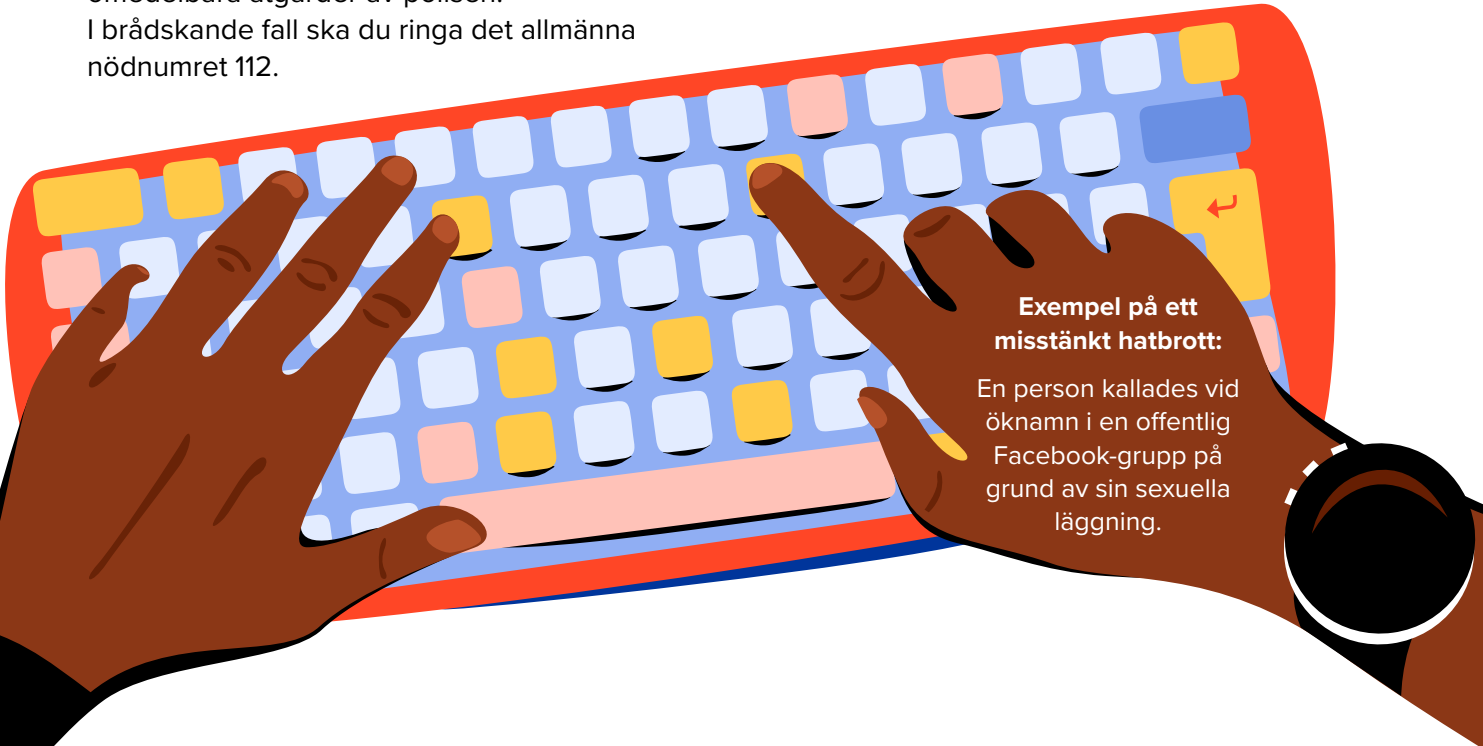
Du kan få stöd för att göra en anmälan till myndigheterna. Från Brottsofferjouren kan du till exempel få en stödperson som kan följa med dig.

Du kan göra en brottsanmälan på polisens webbplats för mindre brott som inte kräver omedelbara åtgärder av polisen. I brådskande fall ska du ringa det allmänna nödnumret 112.

Säg till om du misstänker hatbrott!

Det är viktigt att du berättar för polisen allt som har med brottet att göra. Säg till om du misstänker att gärningspersonen hade hatmotiv. Det betyder att brottet bygger på hat eller fördomar mot en viss grupp. Det är viktigt att du berättar om ett hatmotiv, eftersom det straff som följer av brottet kan bli hårdare om det är fråga om ett hatbrott.

Kontaktuppgifterna för polisinrättningarna finns på adressen www.poliisi.fi/sv/kontaktuppgifter

Exempel på ett misstänkt hatbrott:

En person kallades vid öknamn i en offentlig Facebook-grupp på grund av sin sexuella läggning.

FACTS AGAINST HATE TIEDOLLA VIHAA VASTAAN FAKTA MOT HAT ČINJENICE PROTIV MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Till vem kan du anmäla diskriminering?

Du kan kontakta **diskrimineringsombudsmannen**, om du har upplevt diskriminering av någon orsak som gäller personen. Orsaker som hänförs till personen är till exempel

- språk
- funktionsnedsättning
- hälsotillstånd
- ålder
- etniskt ursprung
- nationalitet
- religion
- övertygelse
- åsikt
- politisk verksamhet
- familjeförhållanden
- sexuell läggning.

Du kan ta kontakt med diskrimineringsombudsmannen genom att fylla i en kontaktblankett, skicka e-post, ringa jourtelefonen, skicka ett brev eller skriva i chatten på webben. www.syrjinta.fi/sv/diskriminering

Diskriminering i arbetslivet i fråga om diskrimineringslagen övervakas av **regionförvaltningsverket**. www.tyosuojelu.fi/web/sv/anstallningsforhallande/likabehandling

Du kan kontakta **jämställdhetsombudsmannen**, om du har upplevt diskriminering på grund av

- kön
- könsidentitet
- könsuttryck.

Du kan ta kontakt med jämställdhetsombudsmannen genom att ringa rådgivningstelefonen eller skicka e-post. <https://tasa-arvo.fi/sv/framsida>

FACTS ■■■■■ TIEDOLLA ■■■■■ FAKTA ■■■■■ ČINJENICE ■■■■■
AGAINST ■■■■■ VIHAA ■■■■■ MOT ■■■■■ PROTIV ■■■■■
HATE ■■■■■ VASTAAN ■■■■■ HAT ■■■■■ MRŽNJE ■■■■■

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Var får du stöd?

Om du själv utsätts för ett brott eller blir vittne till ett brott kan det väcka starka känslor. Många upplever ångest, rädsla och otrygghet. Det är viktigt att du ber om hjälp om du känner att du behöver det.

Brottsoffer får stöd och rådgivning av Brottsofferjouren (www.riku.fi/sv). Från Brottsofferjouren kan du till exempel få en stödperson. Vid behov används en tolk. Du kan kontakta brottsofferjouren per telefon eller på webben.

Kompetenscentrum för köns mångfald (https://sukupuolensaamiskeskus.fi/kompetenscentrum_for_konsmangfald/) erbjuder personlig rådgivning och kamratstöd för transpersoner, interkönade personer och personer som funderar på sitt kön samt deras närstående.

Centret för familjeförhållanden (<https://perhesuhdekeskus.fi/>) ökar välbefinnandet i regnbågsmänniskors familjeförhållanden genom att ordna kamratstödsverksamhet som stöder familjeförhållanden, erbjuda professionellt stöd till personer i särskilt svåra familjesituationer och producera information till stöd för familjeförhållanden.

Tjänsten Sinuiksi (www.sinuiksi.fi) erbjuder stöd till personer som hör till sexuella minoriteter och könsminoriteter, personer som funderar på sin identitet och deras närstående samt yrkesmänniskor.

**[yhdenvertaisuus.fi/
sv/hatretorik](http://yhdenvertaisuus.fi/sv/hatretorik)**

FACTS AGAINST HATE TIEDOLLA VIHAA VASTAAN FAKTA MOT HAT ČINJENICE PROTIV MRŽNJE

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

